

De weerbaarheid van de burgers vergroten

Momenteel worden de burgers slechts beperkt betrokken bij noodplanning en crisisbeheersing. Deze constatering is gedaan naar aanleiding van het beheer van de COVID-19 crisis, en het is in die zin dat het Franstalige parlement van Brussel in mei 2021 een overlegcommissie heeft ingesteld over de volgende vraag:

« In welke mate en op welke manier zien de Brusselse burgers hun rol in de preventie, communicatie, beheersing en evaluatie van een crisis? »

BRU response is bedoeld om de participatie van de burgers stapsgewijs te bevorderen, zodat zij kennis kunnen maken met het crisisbeheer en de complexiteit ervan. In een tweede fase zullen de opgeleide burgers dan volledig kunnen deelnemen aan de crisisbeheersingsprocessen.

Om hiermee te beginnen zijn vier eerste projecten vastgesteld.

Communicatiecampagnes om risico's en crisissen onder de aandacht te brengen

Het is belangrijk dat iedereen zich bewust is van de verschillende risico's die zich kunnen voordoen op het territorium van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar ook van de eerste acties die moeten worden ondernomen als ze zich voordoen. De autoriteiten en hulpdiensten doen er alles aan om een noodsituatie zo snel mogelijk te beheersen en levens te redden. De bevolking kan hen helpen door de eerste veiligheidsmaatregelen te nemen om de situatie niet te verergeren. Deze zelfredzaamheid van de burger komt overeen met alle acties die de bevolking in het algemeen kan ondernemen of voorbereiden om zichzelf te beschermen in geval van een noodsituatie. BRU response wil de Brusselaars sensibiliseren inzake deze zelfredzaamheid.

Vergaderingen van burgers

De veerkracht van een samenleving hangt af van haar kennis over de werking van het crisisbeheer en de vele betrokken actoren.

Ter versterking van de voorlichtingscampagnes over zelfredzaamheid zullen bijeenkomsten worden georganiseerd om de burgers in staat te stellen om met de autoriteiten van gedachten te wisselen en zo een participatief proces inzake crisisbeheersing op gang te brengen.

In nauwe samenwerking met de politiezones (de politiezone Montgomery als pilot), de 19 burgemeesters van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en hun diensten zullen vanaf 2023 deze bijeenkomsten voor burgers worden georganiseerd over noodplanning, crisisbeheersing en de rol van burgers als actoren in hun eigen veiligheid.

Deelname van inwoners/instellingen aan crisisbeheersingsoefeningen

De komende jaren zal meer aandacht worden besteed aan het betrekken van burgers en instellingen bij georganiseerde oefeningen, zowel op gemeentelijk niveau als op niveau van het Gewest. De mogelijkheid zal worden geboden aan bepaalde vrijwillige burgers of specifieke gemeenschappen (scholen, kleine bedrijven, winkels, enz.) om eerst als waarnemers en vervolgens als volwaardige spelers aan de oefeningen deel te nemen.

Burgerlijke reserve

Een van de belangrijkste constatering is het gebrek aan actieve betrokkenheid van de bevolking bij het crisisbeheer. In de toekomst zal, naast incidentele deelname aan oefeningen, worden overwogen om burgers voor te stellen zich vrijwillig aan te sluiten bij een «burgerreserve» van mensen die in geval van nood kunnen worden gecontacteerd. Deze reserve, die idealiter zou worden beheerd op gemeentelijk niveau, zou kunnen worden geactiveerd naar gelang van de tijdens de crisisbeheersing vastgestelde behoeften.

Alle vrijwilligers zouden worden ingedeeld volgens hun specifieke of algemene vaardigheden die nuttig zijn bij het beheer van noodsituaties.

BRU response is een geïntegreerd programma dat alle huidige en toekomstige projecten inzake noodplanning, crisisparaatheid en netwerken van partners samenbrengt en de participatie van burgers in deze kwesties opneemt. En burgerparticipatie in deze kwesties. BRU response zal de autoriteiten en de hulpdiensten ondersteunen om alle gewestelijke initiatieven op het gebied van noodplanning en crisisbeheer te coördineren, te harmoniseren en zichtbaar te maken, en om de risicocycclus in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit te voeren. BRU response zal het voor burgers ook gemakkelijker maken om projecten te identificeren en zich aan te melden voor een bijeenkomst of oefening om zo actor te worden in hun eigen veiligheid.

BRU response

In de praktijk is het:

BRU response

Ontwikkeling van geïntegreerde netwerken

We werken beter samen als we elkaar kennen. Dit geldt voor alle gebieden, maar nog meer voor crisisbeheer. De ontwikkeling van doeltreffende en participatieve netwerken zorgt ervoor dat de instellingen beter functioneren. De uitwisseling van goede praktijken is immers essentieel voor de efficiënte ontwikkeling van elke partner en van de bestaande procedures.

Netwerk van regionale crisiscentra

Het Brussels Regionaal Crisiscentrum (RCCR) is bij de verschillende partners bekend als infrastructuur voor crisisbeheersing. Met een 24/7 permanentie die de komende maanden operationeel zal zijn, wordt het RCCR het expertisecentrum en het multidisciplinaire informatieknooppunt voor veiligheid, openbare orde en beheer van incidenten en geplande evenementen in het Brusselse Gewest.

Netwerk van regionale overheden

Om zijn taken doeltreffend uit te voeren, wil safe.brussels nauw samenwerken met alle Brusselse institutionele actoren die bij noodsituaties betrokken kunnen zijn. Met de oprichting van een netwerk van Brusselse overheidsdiensten wordt beoogd een crisisbeheersingscultuur te ontwikkelen en bestaande partnerschappen te versterken.

Dir-CP-Ops Network

In een noodsituatie moet elke burgemeester, evenals de hoge ambtenaar, belast met de strategische coördinatie van de crisis, de Dir-CP-Ops aanwijzen of bevestigen, als gecertificeerd operationeel manager om leiding te geven aan een operationele commandopost op het terrein.

Een Brussels «Dir-CP-Ops netwerk» werd op maandag 23 januari 2023 gelanceerd met een drievoudige doelstelling: versterking van wederzijdse kennis, feedback van ervaringen organiseren, zowel wat betreft oefeningen als in termen van reële situaties, en het voorbereiden van de toekomstige inwerkstelling van een multidisciplinaire poule van Dir-CP-Opsen.

Netwerk van noodplanningscoördinatoren

Ten slotte zal een netwerk van noodplanningscoördinatoren, waaronder de gemeentelijke actoren en de dienst Crisis Management van safe.brussels, worden ontwikkeld. Regelmatige bijeenkomsten en uitwisseling van goede praktijken zullen het mogelijk maken de functie te professionaliseren en de op dit gebied onontbeerlijke samenwerking te maximaliseren. Het komt er dus op aan alle noodplanningscoördinatoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meerdere keren per jaar samen te brengen om feedback uit te wisselen, zowel voor oefeningen als voor reële noodsituaties. Daarnaast zal een platform voor het delen van informatie worden ontwikkeld om de uitwisseling van nuttige documentatie te vergemakkelijken.

Het analyseren van potentiële risico's

De risicoanalyse identificeert gevaren waarvoor een noodplan en procedures moeten worden opgemaakt. Dit is een essentiële stap voor de verschillende partners om hun wederzijdse kennis te ontwikkelen en gezamenlijke acties.

De burger als actor in noodplannen

Na de analyse van de bedreigingen en dus de kennis hierover, beoogt het BRU Respons-project de ondersteuning van de risicocommunicatie en de ontwikkeling van de paraatheid met als doel de bevolking bewust te maken en haar in staat te stellen een rol te spelen in de planning en het beheer van crisissen.

Opleiding van crisisbeheersingsactoren

Multidisciplinair crisisbeheer vereist een optimale samenwerking tussen de verschillende betrokken diensten, alsook een coördinatie die rekening houdt met de specifieke kenmerken van elke operationele dienst die op het terrein optreedt. Om dit te bereiken, zal een diepgaande multidisciplinaire opleiding worden aangeboden aan alle actoren op het terrein, alsook ook aan de lokale en regionale autoriteiten.

Crisisbeheersingsoefeningen zijn een gelegenheid om alle in het kader van de planning voorbereide procedures en acties te evalueren, maar ook voor de partners om te trainen en te oefenen. Dit zijn kansen voor de partners om hun wederzijdse kennis te versterken en te leren samenwerken.

Met BRU response wordt concrete steun aan de gemeenten geboden voor de organisatie van oefeningen. Dit gebeurt via een kant-en-klare oefening die door safe.brussels in samenwerking met het militaire Commando van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd ontwikkeld.